

כתר אור עליון

עורך העלון: גדב אלחדיף

לעילוי נשמת
אורית בת טובה ע"ה
מרים בת אסתר ע"ה
שמחה בת אסתר ע"ה

ואתה נהנה

סימן דסנ - הדיינים בהדלקה

ילקוט יוסף

מורד מרן הראשונים הנאון הנדל
הרב יצחק יוסף שליט"א

פרשת השבוע

מורד הנאון
הרב שמואל כהן שליט"א

כד. היולדת, יכולה להדליק נרות שבת בביתה בברכה, אף על פי שהיא טמאה. וכן הדין לכל אשה טמאה שצריכה להדליק נרות שבת בברכה, כשם שחייבת בברכת המזון ושאר ברכות, וכן המנהג בכל תפוצות ישראל. [לקוט יוסף שבת כרך א עמוד קנ].

כה. סומא [עיוורת] מדליקה הנרות ומברכת, שהרי יש לה הנאה במאורות על ידי שאחרים רואים ויורה את הדרך אשר תלך בה, וכמו שאמרו כן לענין ברכת יוצר המאורות שהסומא מברך ברכה זו מהטעם האמור. ומכל מקום אם יש לה בעל פיקח שהוא רואה, נכון שהוא יברך וידליק נרות שבת. [ילקוט יוסף שבת כרך א עמוד קנ].

בארה של מרים

כיבוד הורים בהלכה ובאגדה

כיבוד על ידי אחרים

שלום בית

אם רוצה הבן להכניס את הוריו לביתו, ולטפל בהם בעצמו במסירות, אך אשתו אינה מסכימה, כיצד עליו לנהוג? ראשית, עליו להשתדל ולדבר על לבה על חשיבות המצוה והמעלה לטפל בהוריו ולשמחם, וכמה שכרה רב ועצום אצל הקב"ה, ולפי גודל הקושי בעשיית המצוה, כך גודל שכרה פי כמה וכמה, וכמו שאמרו חז"ל (אבות דרבי נתן פרק ג משנה ו) "גדול שכר המצוה הנעשית בדוחק וצער וקושי, פי מאה ממצוה הנעשית בריוח ולא בצער". (רכט)

לע"ה מרים בת אסתר ע"ה

מתוך סדרת הספרים בהלכה ובאגדה מאת הרב דוד שלום נקי שליט"א

בפרשת השבוע מופיע הפסוק המפורסם: "לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם, ולא תגרעו ממצונו" (דברים ד, ב). מהוראה ברורה זו עולה שאל לו לאדם לחשוש שמא חלו שינויים במצוות, ואולי התפילין שהוא מניח היום נוספה בהן פרשה במרוצת הדורות או אולי משהו החסיר מהן פרשה מכפי שנצטווה משה רבנו בהר סיני. שהרי שתי מצוות לא תעשה כתובות במפורש בתורה - שאין להוסיף ואין לגרוע. ולפיכך אם היה באדם, גדול ונכבד ככל שיהיה, והיה מורה להוסיף או להחסיר פרשה מהתפילין, היו כולם מיד מוקיעים אותו ומסרבים לקבל את הוראתו, שהרי הוא עובר על הוראה מפורשת הכתובה בתורה. ואכן, כאשר במעורבות קומראן שליד ים המלח נמצאו תפילין מלפני כאלפיים שנה, התפעלו החוקרים לגלות שהן עשויות מעור בהמה טהורה, ויש בהן ארבע פרשיות, בדיוק כמו התפילין שלנו, על אף שבכל תחומי החיים והתרבויות חלו שינויים מפליגים בכל רחבי העולם. אבל בהוראות שניתנו למשה מאת הבורא יתברך בהר סיני - אין שינויים. יש לציון, שגם בנושאים בהם התעוררה במרוצת הדורות מחלוקת הלכתית, המחלוקות הן תמיד בפרטים ולא ביסודות, גם במחלוקות אלו הוראת התורה בדיוק כיצד עלינו לנהוג, כך שהאדם המנהל את חייו על פי ההלכה, עושה תמיד את רצון ה'. הנה למשל, אין מחלוקת באשר לבעלי חיים מי טהור ומי טמא, ושאל לאכול אלא על ידי שחיטה כהלכה, ושהבהמה לא תהיה טריפה כגון כשנמצא חור בריאות. אלא שיש מחלוקת במצב מסוים של הריאות, האם מצב זה מטריף את הבהמה. וכן אין מחלוקת באשר לשבעת ימי הפסח ואיסור אכילת חמץ ומצוות אכילת מצה, אלא שיש הנוהגים לאכול קטניות ויש שנוהגים שלא לאכול. ומה יעשה כל אדם? ינהג כמנהג אבותיו. יוצאי אשכנז הנוהגים כמנהגי הרמ"א רשאים להקל באכילת בשר שאינו "חלק", ובני עדות המזרח חייבים להקפיד על בשר "חלק" כדעת מרן הבית יוסף. ומאידך, מנהג האשכנזים שלא לאכול קטניות בפסח, ומנהג רוב עדות המזרח להקל. אלו ואלו עושים את רצון ה' על פי הגדרים ההלכתיים המופיעים בתורה, וחיים מתוך אהבה ואחוה, שלום ורעות. ואם ישאל השואל: כיצד, אם כן, תיקנו חכמים כמה גדרים וסייגים בדברים שהתורה התירה, האם אין בכך משום בל תוסיף? התשובה פשוטה. במקום אחר בתורה הצטוו חכמים לעשות גדר ומשמרת לתורה, בכל מקום בו עלולים ישראל להיכשל בחטא. ככתוב: "וְשָׁמַךְ תָּגֵם אֶת מִשְׁמַרְתִּי" (ויקרא יח, ל) - "עשו משמרת למשמרתי" (יבמות כא ע"א). אולם אינם רשאים לשנות את המצווה עצמה כגון להוסיף או לגרוע מארבע הפרשיות שבתפילין, אלא רק להוסיף למצווה גדר מסביב - כמו לא לאכול עוף בחלב שמא יבואו לאכול בקר וצאן בחלב, ולתקן תקנות - כמו להדליק נר של שבת ונר חנוכה ולקרוא את המגילה. וכל תקנותיהם מקבלות בעם ישראל תוקף תורני מחייב מהפסוק "לא תסור מן הדבר אשר יצונו" (דברים יז, יא), עד כדי שעל מצוותיהם אנו מברכים: אשר קידשנו במצוותיו "וציונו". והיכן ציונו? ב"לא תסור" (שבת כג ע"א). וכך עובד היהודי את ה' יתברך כשהוא רגוע ושלם בעבודתו, ומלא שמחת חיים בידעו כי מנהל הוא את חייו על פי הוראות הבורא בתורתו, וצועד בדרך אמת בה צעדו אבותיו מאז משה רבנו ועד היום. שבת שלום.

לרפואת: גיא בן שולה, מו"ד הרב דוד שלום [בצרי] בן ויקטוריה, הרבנית צביה חנה בת הרבנית אביגיל, יוסף עזריאל בן חיה מיכל, ניב בן אהובה, ידידיה בן אביטל, זכריה בן אפרים, אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה, יצחק חיים בן אידה, הדסה בת דקלה, יוסף בן יונה, חיים דניאל בן הוריה, אילה בת אביגיל, אטיה בת פרחיה, איתן דוד בן טובה, יהונתן רחמים בן מיכל **ולהבדיל לע"ה:** מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר, ריטה רבקה בת שרה. אשר מסעוד בן עזיזה. הרב אורי זוהר בן גולדה זצוק"ל שם טוב ציון בן אסתר. אסתר יוכבד בת ריזל ברכה, גבריאל בן פלורה. לימור שרה בת דייזי. עמוס בן פורטונה. ר' שלמה העליון בן דליה. מרגלית בת שרה. הראל בן תמר הי"ד, שאול ציון בן אסתר. הרב בנימין דב בן סימה רחל מרגלית בת שרה. להצלחת עם ישראל ברוחניות וגשמיות ולמאולה השלמה ברחמים במהרה אמן

שאלה:

מי שבירך עצי בשמים בשבת לפני צאת השבת ונשאר בביתו האם יברך שוב על הבשמים בהבדלה?

תשובה:

לספרדים יש לחזור ולברך על הבשמים בהבדלה וטוב שיצא לחוץ ויחזור לפני ההבדלה. ולאשכנזים אין לברך שוב בתוך ההבדלה אלא או לפני ברכת בורא פרי הגפן או לאחר ההבדלה ושתיית הכוס.

ביאורים: הנה בספר ואני תפילה ח"א עמ' תלט' כתבנו לגבי מי שבירך והריח בשמים במוצאי שבת לפני ההבדלה לא לשם הבדלה אם יברך שוב בהבדלה, שדעת הגרש"א הובא בש"כ פס"א הערה י' כיון שמצוות אין צריכות כוונה אין לו לברך שוב בתוך ההבדלה משום הפסק, ויברך לפני ברכת בורא פרי הגפן, או אחרי ההבדלה לגמרי כמו בכל שאר ספיקות דהכי קיימ"ל וכן הלכה לאשכנזים. ולספרדים רשאי לברך שהרי מצוות צריכות כוונה ואין לומר דהוי סב"ל כיון דנקטינן כהרדב"ז ח"א סי' רכט' שהספק במצוה לא אמרינן סב"ל ואף בזה לא אמרינן סב"ל, ובכי בו שבת ח"א עמ' תשנג' הבאנו הלי"ע ח"ג עמ' צב' כל שהיו הבשמים לפניו מזמן שבירך לא יברך שוב לדעת הגרע"י.

ולגבינו שבירך בשבת על הבשמים נראה שיברך שוב במוצאי שבת וטוב שיצא לחוץ ויחזור לפני ההבדלה ויברך שוב, והטעם כיון שכתבנו בכי בו שבת ח"א עמ' תרחצ' מחלוקת לגבי מי שמבדיל בשבת אם יברך על הבשמים ולמעשה לא יברך, ונמצא שלמעשה אין ברכת הריח למי שבירך בשבת בשביל ההבדלה וממילא לא אומרים שמצוות אין צריכות כוונה כיון שלא שייך למצוה בזמן זה, אבל כיון שמידי פלוגתא לא נפקין טוב שיצא לחוץ ויחזור ויברך.

מאת הרב ארז חזני שליט"א מחבר סדרת הספרים 'אהת' שליט"א

מאגידו של מו"ר הנאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

אהת פלום אחד "ועשית נחשך וטוב צעני" (דברים ו' י"ד)

דעת כן נעשיתה העסקה בין הקונה למוכר - קניית המוצר נעשיתה על דעת המנהיג שהתפייט, שט, שלקונה ישנה אפשרות להחזיר את המוצר ולקבל את כספו, וכך ידוע 'כל הנושא ונותן סתם, על מנהיג המדינה הוא סומך' (שו"ע חו"מ סי' רל"ב ס"ו), וכעת, לאחר שקבל הקונה בהתיר את כספו, רשאי הוא לרכוש את החליפה ולהננות מהמבצע. ואם בעל הננות רצה למנוע נצול כזה של החק, היה לו להתנות במפורש, שכל המבצע ירונטי אף ורק לרכישות חדשות שיבצעו מכאן ואילך, אף אינו מתייחס לכאלו שרצונם להחזיר חליפה שכבר קנו על מנת לקבל שתים...

כל זאת מן הדין. אולם, יש במעשה זה עולה מסקנת, משום שחק החזרת המוצר נועד להיטיב עם קונה שגלה שהמוצר אינו מתאים לו מסבה כלשהי (או שבצע רכישתו לא מוצלחת מתוך פזיזות וכדומה), אבל כאן, הקונה היה שבע רצון לגמרי מהחליפה שקנה (במחיר הוגן), אלא שהוא מעונין להחזירה רק על מנת לזכות בחליפה נוספת, ויש בנצול החק באופן שכזה עולה כלפי המוכר. ויהודי שנוהג בנשירות וק'דובר אמת בלבב, אינו עושה מעשה עקם שכזה!

לספנים: מן הדין מתיר להחזיר את החליפה כדי לזכות בשתי חליפות, אבל אין ראוי לנהג כן.

ספר השואל: רכשתי חליפה מהדורת בחנות פלונית, תמורת אלף שקל. הייתי מרצה מאד מהחליפה הנאה, ובכונתי היה ללבשה בערב שבת, ולברך עליה שהחזינו. כעבר יומים, חלפתי בסמוך לחנות, והבחנתי שעל גבי חלון הראוה נתלה שלט ענק שבשיר על מבצע מיוחד - 'אחד פלום אחד' - קנה חליפה אחת וקבל את השנייה [מאותו סוג] בחנם!

מה עשיתי? - חזרתי הביתה, לקחתי את החליפה החדשה שקניתי [וטרם הספקתי ללבשה], ועמא נגשתי בחזרה אל החנות. הודעתי למוכר שבדיוני להחזיר את החליפה ולקבל את כספי במזמן, לאור החק החדש להגנת הצרכן, המאפשר לקונה להחזיר את המוצר בימים הסמוכים למועד הרכישה ולקבל בחזרה את כספו.

המוכר אכן השיב לי את הכסף. הודיתי לו ויצאתי מהחנות. כעבר זמן מה, עשיתי את דרכי חזרה לחנות... נטלתי את החליפה הקודמת, ועוד חליפה מהדורת נוספת, שלמתי אלף שקלים, ויצאתי מהחנות בשמחה ובצחלה כשבדי שתי חליפות!

לאחר מכן התעוררו אצלי נקיפות מצפון, שמא לא נהגתי לגמרי כדיון... האם אכן ישנו פגם ורוב כלשהו במעשתי? תשובה לקונה היה מתיר לנהל כפי שנהג, משום שעל

באל המלון: "אתה רוצה חדר של חמשים ש"ח ללילה, או של שבעים ש"ח? האורח: "אההבבב?" באל המלון: "החדרים של השבעים ש"ח מצוינים במלכודת לעכברים....."

ביקשתי מהמלצר כיסא תינוק, ועכשיו אנחנו מחכים שהוא ישרל כדי שנוכל לשהת עליו

בכל אריאות טרעניס שחורים יש פתאום איזה כוון שנהא כאלו הטרעניס אימאזו אותן.

בואי והצטרפי אלינו למסע מרתק של 40 יום לימוד הלכה יומית - רק 5 דקות בנושא הצניעות

מפי הרבנית רות שמש

03-6171121

אד"כ להקיש לעברית 1- להלכה 2-

בואי ותתחברי לקו הישועות (הרכות צניעות וסיפור ישועות) 3 דקות ביום מציאות חיים וטראי ישועות בכל התחומים מספר הקו

073-383-4050

2448 ואי 5

לעשות טובה אישית לבורא עולם- זה לעשות משהו עבור בורא עולם וחי' יתברך מבקש מכל יהודי דבר אחד: תהיו אוהבים זה את זה ותכבדו זה את זה

בני האנוש

אסף בן מרים, ב בת מרים. לרפואת כל חולי עם ישראל וגאולה

שלמה בחדס וברחמים, לע"נ מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר. להוספת שמות לעלון חייגו 050-5218899